

Møteinnkalling

Utvalg: Seiland/Sievju nasjonalparkstyre

Møtested: Nasjonalparkkontoret, Havneveien 24, Alta

Dato: Torsdag 16. september 2021

Program:

10.30-12.00 Styremøte for faste styremedlemmer

12.00-12.30 Lunsj for hele styret, både faste og vara

12.30- ca 15.00 (senest 16.00) Arbeidsmøte for hele styret, både faste og vara.

Alle må melde fra om de kan delta eller ikke til nasjonalparkforvalter.

Saksliste styremøte

- ST 15/2021 Godkjenning av innkalling og saksliste
- ST 16/2021 Valg av medunderskriver
- RS 7/2021 Protokoll fra styremøtet 20. mai 2021
- ST 17/2021 Regnskap og budsjett Seiland/Sievju nasjonalparkstyre, halvårsrapport
- ST 18/2021 Ventebua Altneset, status og innkjøp
- ST 19/2021 Møtekalender høsten 2021 og samling med rådgivende utvalg
- ST 20/2021 Søknad om dispensasjon til å lande med helikopter i forbindelse med forskning – Heliwing Helikopter
- RS 8/2021 Svar på bekymringsmelding om helårsbeite på nordre Seiland
- RS 9/2021 Endring i tidspunkt for dispensasjon til landing med helikopter – Arealrepresentativ naturovervåking - Sáallir natur
- RS 10/2021 Retningslinjer for private gaver og bidrag til forvaltning
- RS 11/2021 Orienteringssaker fra forvalter
- ST 21/2021 Eventuelt

Saksliste arbeidsmøte

- ST 22/2021 Gjennomgang av og diskusjon basert på rapporter fra Nordlandsforskning, Sametingsrådet og Innovasjon Norge

ST 15/2021 Godkjenning av innkalling og saksliste

Forvalters innstilling

Innkalling og saksliste godkjennes.

ST 16/2021 Valg av medunderskriver

RS 7/2021 Protokoll fra styremøte 20. mai 2021

Vedlegg: Protokoll fra styremøte 20. mai 2021

Forvalters innstilling

Seiland/Sievju nasjonalparkstyre tar protokollen fra styremøtet 20. mai 2021 til etterretning.

ST 17/2021 Regnskap og budsjett Seiland/Sievju nasjonalparkstyre, halvårsrapport

Vedlegg: Regnskap og budsjett Seiland/Sievju nasjonalparkstyre pr 07.09.21

Innstilling til vedtak

Seiland/Sievju nasjonalparkstyre tar regnskapet til etterretning, og gir sin tilslutning til budsjettet.

Bakgrunn

Forvalter presenterer status for økonomien etter årets feltsesong. Dette er særlig relevant for neste sak om ventebua på Altneset.

ST 18/2021 Ventebua Altneset, status og innkjøp

Vedlegg:

Brev fra TFFK 08.06.21 om støtte til ventebu Altneset

Tilbud fra Arvù på utsmykning/grafisk design

Tilbud fra Oleif Simensen Transport på kantstein

Tilbud fra Anleggsgartner Oppheim på kantstein

Se også vedlegg i ST 17/2021 Regnskap og budsjett

Innstilling til vedtak

Styret må ta stilling til innkomne tilbud og til videre kontakt med fylkeskommunen.

Bakgrunn

Ventebua og toalett på Altneset er nå på plass, med unntak av noen detaljer som skal ferdigstilles etter avtale med entreprenør. Nasjonalparkforvalter fikk inspisere bygget 1.9.2021. Detaljer gjennomgås i møtet.

Da styret befarte ventebu-tomta 12.08.21 kom det forslag om kantstein mellom ventebua og sjøen, som en ekstra beskyttelse mot vind og vær. Kantsteinen vil også kunne fungere som sittebenk, og vil gi et bedre helhetsinntrykk av uteområdet. Det har tidligere kommet forslag om dekor av veggen ut mot sjøen, samt innvendig dekor/bilder på venterom og toalett. I tillegg er det et lokalt forslag om bål plass/gapahuk i fjæra nedenfor Seiland House. Nasjonalparkforvalter har innhentet tilbud på utvendig og innvendig skilt/dekor fra Arvù. For kantstein har tre firma blitt kontaktet; Oleif Simensen Transport og Anleggsgartner Oppheim, som begge har levert tilbud, samt Park og Anlegg Alta som ikke har levert tilbud. Innhenting av tilbud på gapahuk/bål plass har det ikke vært tid til foreløpig. Tilbud og økonomi gjennomgås i møtet.

Fylkeskommunen har bekreftet pr brev at de vil ta ansvar for drift (se vedlegg), men driftsavtalen er foreløpig ikke på plass. Bygget holdes låst inntil avtale om drift (renhold og tilsyn) er på plass.

ST 19/2021 Møtekalender høsten 2021 og samling med rådgivende utvalg

Forvalters innstilling

Seiland/Sievju nasjonalparkstyre arrangerer samling for rådgivende utvalg og styret 18.-19. november, alternativt 25.-26. november. Samlingen holdes torsdag ettermiddag, med overnatting og felles frokost på fredag. Etter frokost holdes styremøte og bestillingsmøte med SNO. Styret må ta stilling til sted.

Bakgrunn

Styret har planlagt et styremøte i november, jf sak 27/2020. Dato er ikke satt. Møtet bør også inneholde bestillingsmøte og rapport fra SNO. Tidligere har dette vært kombinert med en samling for rådgivende utvalg (RU), fra torsdag ettermiddag til fredag morgen. Sist samling med RU var i november 2019. Her bestemte man å flytte framtidige samlinger til nyåret (januar-mars) for å gjøre det enklere for reindrifta å delta. Vi hadde planlagt RU-samling i mars 2021, men måtte utsette denne pga pandemien.

Forvalter foreslår å holde samling for RU i november, siden det er lenge siden sist samling. Så kan det kanskje være naturlig med neste samling på nyåret 2023.

Et av punktene som tas opp i evalueringsrapporten til Nordlandsforskning (sak RS x/2021) er at potensialet til RU ikke nyttes fullt ut i mange nasjonalparker. Det er få regler for hvordan kontakten mellom styret og RU skal være, bortsett fra at de skal møtes årlig. Selv om våre samlinger med RU har fungert bra, bør styret også diskutere hva som kan gjøres bedre i bruken av vårt rådgivende utvalg.

Arkivsaksnr: 2021/1980-4

Saksbehandler: Ingunn Ims Vistnes

Dato: 08.09.2021

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Seiland/Sievju nasjonalparkstyre	20/2021	16.09.21

Søknad om dispensasjon til å lande med helikopter på Seilandsjøkelen i forbindelse med forskning – Heliwing - NTNU

Vedlegg: Søknad av 27. august 2021 fra Heliwing

Forvalters innstilling

Med hjemmel i Naturmangfoldloven § 48 avslår Seiland/Sievju nasjonalparkstyre søknaden fra Heliwing om dispensasjon til å lande med helikopter på Seilandsjøkelen i perioden 1. september – 1. oktober 2021. Ut fra en vurdering av samlet belastning på økosystemet og presedens i framtidige saker, vil den motoriserte ferdselen stride mot verneformålet og påvirke verneverdiene nevneverdig. Flyging i det aktuelle tidsrommet kan være forstyrrende for høstsamling av rein. Styret finner ikke at det foreligger særlige grunner til at forskningsprosjektet må utføres på Seilandsjøkelen, og ber om at forskningsprosjektet legges til breer utenfor nasjonalparken.

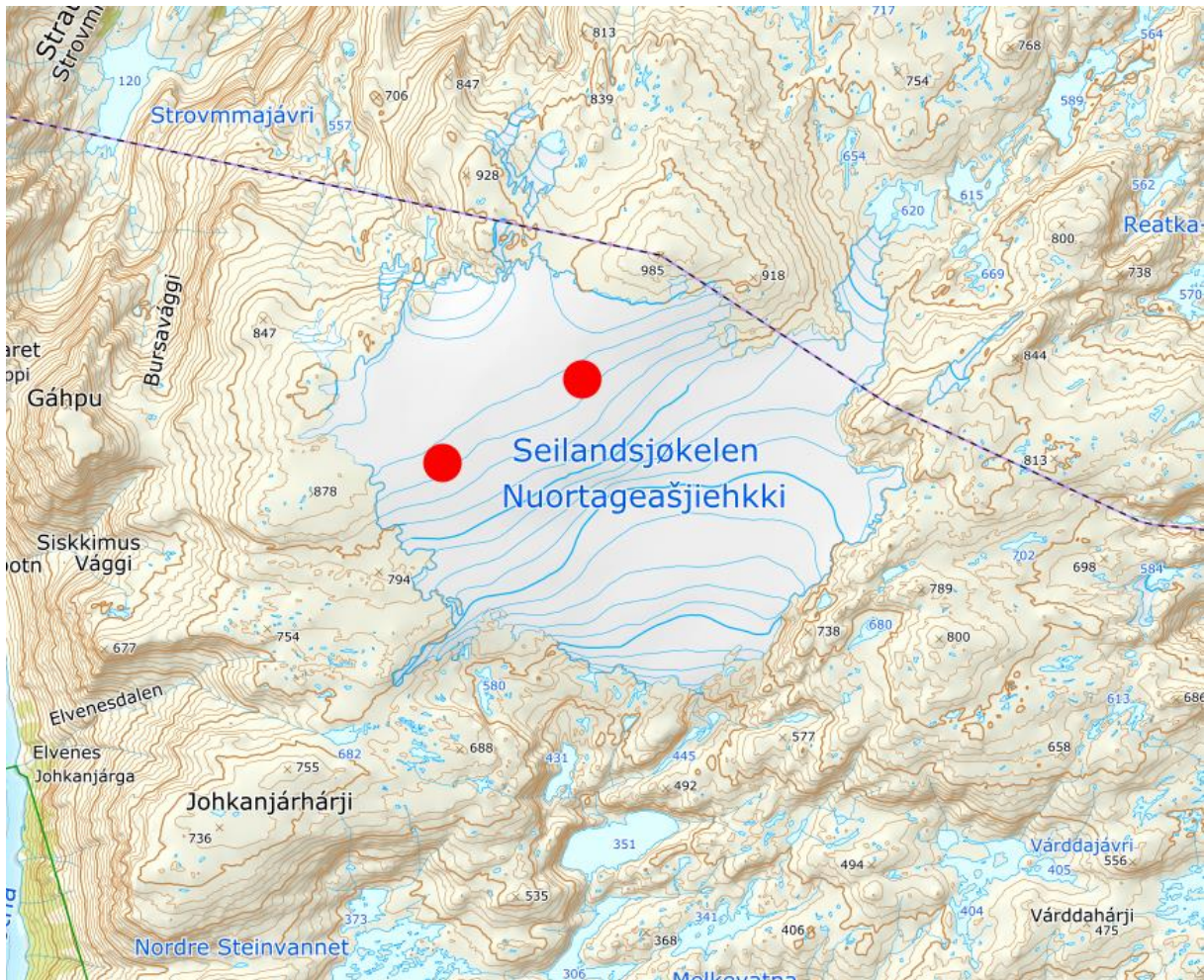
Saksopplysninger

Søknaden

NTNU, NINA og Rutgers University (New Jersey, USA) samarbeider om et forskningsprosjekt som kartlegger endringer i isbreer og livsformer på isbreer. De har et mål om å kartlegge og samler inn prøver fra ti ulike breer i Norge. Det er selskapet Heliwing Helikopter som koordinerer transporten og står for søknaden om dispensasjon.

Selskapet søker om å lande på to punkt på Seilandsjøkelen. De vil lande to ganger på hvert punkt, først for å sette av og siden for å hente forskere og utstyr. De ønsker også å fly drone, uten at omfanget er spesifisert nærmere i søknaden. Det skal tas med rundt 50 liter snø/is fra hvert prøvepunkt. Tidspunkt det søkes om er 1. september – 1. oktober. Søknaden ble sendt inn fredag 27. august, og mottatt av forvalter 30. august.

Forvalter har hatt dialog med sin kollega i Lyngsalpan landskapsvernområde, der prosjektet også har søkt om landing på Koppangsbreen. Gjennom henne har hun fått kontakt med prosjektleder Irina Rogozhina ved NTNU pr telefon. Prosjektleder bekrefter at de ønsker å fly før 1. oktober. Seilandsjøkelen er valgt for å få et stort spenn av isbreer med i prosjektet, både nord-sør, type bre, og en gradient i mye/lite påvirkning fra turisme. Andre breer som er med i prosjektet er Folgefonna, Hardangerjøkulen, Tystigbreen, Jostedalsbreen, Harbardbreen, Ålfotbreen og Koppangsbreen. De har også søkt om dispensasjon til landing på Langfjordjøkelen i Loppa/Kvænangen.

Kart over de to omsøkte landingsplassene på Seilandsjøkelen.

Regelverk

Søknaden blir vurdert etter:

- Forskrift for Seiland nasjonalpark
- Naturmangfoldloven
- Forvaltningsplan for Seiland nasjonalpark – Sievju álbmotmeahcci (2017)

Forskrift og lovverk

I nasjonalparken er det forbud mot motorisert ferdsel på land og ferskvann, og i lufta under 300 meter, jamfør verneforskriftens § 3 punkt 6.1.

Verneforskriften for Seiland/Sievju nasjonalpark åpner opp for at visse former for motorisert ferdsel kan tillates etter søknad, men forskningsprosjekter er ikke blant disse. En eventuell dispensasjon i forbindelse med forskning kan derfor kun gis med hjemmel i naturmangfoldloven (nml) § 48.

Naturmangfoldloven § 48 setter svært strenge krav til når en dispensasjon eventuelt *kan* vurderes, men åpner for tiltak som *ikke strider mot verneformålet og ikke påvirker verneverdiene nevneverdig*. Begge vilkår må være oppfylt for at dispensasjon skal kunne vurderes. Skjønn og instruks fra overordna myndigheter spiller også inn. Adgangen til å gi dispensasjon er snever, og verneforskriften skal ikke uthules gjennom en omfattende bruk av dispensasjoner.

Miljødirektoratets rundskriv «Forvaltning av verneforskrifter» (M106-2014) omhandler dispensasjon til vitenskapelige undersøkelser (punkt 7.6). Her påpekes det at nytten av et forskningsprosjekt må vurderes opp mot omfanget av de ulemper som forskningen ellers medfører. Som regel bør det gis dispensasjon for tiltak som bidrar til å fremme verneverdier. Forskning som ikke trenger å lokaliseres til et verneområde, bør kanaliseres utenfor verneområdet.

Verneformål

Formålet med nasjonalparken er «å bevare et alpint kystlandskap med et egenartet og variert biologisk mangfold, sikre variasjonsbredden av naturtyper i regionen, bevare landskapsformer og særpregede geologiske forekomster og verne om kulturminner. Allmennheten skal gis anledning til naturopplevelser gjennom utøving av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging. Ivaretagelse av naturgrunnet innenfor nasjonalparken er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse. Området skal kunne brukes til reindrift.» (Verneforskriften § 2).

Dyrelivet skal fredes mot unødig forstyrrelse, jmfør verneforskriften § 3 punkt 3.1 og 5.1.

Forvaltningsplan

Forvaltningsplanen sier at «*Motorisert ferdsel i nasjonalparken skal holdes på et absolutt minimum*». Samtidig sier den at «*Forvaltningen av Seiland/Sievju nasjonalpark skal være kunnskapsbasert. Nasjonalparkforvaltningen skal derfor jobbe for å få kartlagt verneverdier og for overvåking av utvalgte verneverdier.*»

Vurdering

Helikoptertrafikk kan ha negative effekter på fugle- og dyreliv, og virke forstyrrende for andre brukere av området. Forstyrrelsen er som regel kortvarig og gir kortvarige stressreaksjoner hos dyr, men i spesielle situasjoner kan forstyrrelsen få store konsekvenser. I dette tilfellet gjelder det siste halvdel av september, der reindriften er i siste fase av høstsamlingen før pramming til fastlandet. Forstyrrelsen av dyrene kan føre til at de spres og jages i feil retning, noe som vil føre til betydelig merarbeid for reindriften i det ulendte landskapet. Dato for pramming i år er 30. september og 1. oktober, og erfaringsmessig er det ikke mulig å utsette prammingen dersom man blir forsinket med å samle reinen.

De siste årene har flere forskningsprosjekter fått dispensasjon til å lande med helikopter og fly med drone i kjerneområdet til Seiland/Sievju nasjonalpark. Dette er i hovedsak større nasjonale og flerårige prosjekter som Arealrepresentativ naturovervåking (ANO) og nasjonal overvåking av bakkehekkende fugl (TOV-E). Erfaringene så langt er at dette har vært til dels forstyrrende for reindriften, og man har i flere tilfeller justert landingssted og tidspunkt for å minimere ulempene. De

flerårige forskningsprosjektene har ingen sluttdato, og vil fortsette framover i tid. Søknaden fra Heliwing sier ingenting om prosjektet er flerårig eller ikke, men ut fra søknader til andre verneområdestyrer kan man lese at prosjektet allerede har pågått i flere år på andre breer. Det er derfor en mulighet for at prosjektet kan bli flerårig også på Seiland. Det sentrale høyfjellsområdet rundt Seilandsjøkelen er relativt lite og avgrenset av bratte fjorder, og Seilandsjøkelen i seg selv er en liten platåbre som er synlig fra hele fjellområdet rundt. Helikoptertrafikk her vil derfor være synlig og hørbar i hele den sentrale delen av nasjonalparken.

Naturverdiene i nasjonalparken er relativt godt beskrevet (jf forvaltningsplanen kapittel 2), og kunnskapsnivået vurderes som godt nok til å fatte vedtak, jf naturmangfoldloven (nml) § 8. Førre-var-prinsippet i nml § 9 tillegges noe vekt, all den tid at det også er områder og arter i nasjonalparken som er dårlig kartlagt.

Forstyrrelsen fra helikoptertrafikken vurderes sammen med tidligere dispensasjoner (nml § 10) i vurderingen av samlet belastning på økosystemet. Når det gjelder presedens, vil en avgjørelse i denne saken legge føringer for liknende saker i Seiland nasjonalpark og liknende verneområder. Styret har tidligere gitt dispensasjon til enkelte forskningsprosjekter, men det har da vært presisert at dette har vært større nasjonale kartlegginger av verneverdier (eksempelvis fugl og vegetasjon) som er initiert av nasjonale miljømyndigheter. Det betyr ikke det samme som at alle forskningsprosjekter må innvilges dispensasjon til motorisert ferdsel. Naturmangfoldloven §§ 11 og 12 vurderes ikke som relevante all den tid søknaden avslås.

Konklusjon

Flyging med helikopter i det aktuelle området på den aktuelle tiden vil kunne være svært problematisk for høstsamlingen til reindrifta. Det er allerede gitt dispensasjon til flyging i kjerneområdene av Seiland nasjonalpark til enkelte større, landsdekkende og flerårige forskningsprosjekter som kartlegger verneverdiene i nasjonalparken. Ut fra en vurdering av samlet belastning og presedens finner forvalter ikke grunnlag for å innvilge dispensasjon til dette forskningsprosjektet. Søker ønsker å gjøre målinger på 10 forskjellige breer, men ser ikke ut til å være avhengig av å gjøre prøver spesielt på Seilandsjøkelen. Prosjektet bør derfor vurdere om målingene kan gjøres på en bre som ikke ligger i en nasjonalpark, jf Miljødirektoratets rundskriv M106-2014.

RS 8/2021 Svar på bekymringsmelding om helårsbeite på nordre Seiland

Vedlegg:

Svar angående helårsbeite på nordre Seiland, brev fra Statsforvalteren i Troms og Finnmark av 2.6.21

Svar – Bekymring for helårsbeite på Nordre Seiland, brev fra Landbruksdirektoratet av 2.6.21

Forvalters innstilling

Seiland/Sievju nasjonalparkstyre tar svarene fra Statsforvalteren og Landbruksdirektoratet til etterretning.

Bakgrunn

Seiland/Sievju nasjonalparkstyre vedtok i forrige møte å sende brev til Statsforvalterens reindriftsavdeling og til Reindriftsstyret, der de uttrykker sin bekymring for muligheten for helårsbeite i reinbeitedistrikt 24B på nordre Seiland. Begge etater har svart på brevet, se vedlegg. Begge etatene avviser at det foreligger noen planer om helårsbeite.

RS 9/2021 Endring i tidspunkt for dispensasjon til landing med helikopter – Arealrepresentativ naturovervåking - Sállir natur

Vedlegg: Vedtaksbrev fra Seiland/Sievju nasjonalparkstyre av 20.08.21

Forvalters innstilling

Seiland/Sievju nasjonalparkstyre tar vedtaket til etterretning.

Bakgrunn

Nasjonalparkforvalter har med delegert myndighet behandlet en søknad om forlengelse av tidsperiode for dispensasjon gitt i sak 12/2021. Ønske om å endre tidspunkt kom etter at søker hadde hatt dialog med reindrifta. Se vedlegg for utfyllende info.

RS 10/2021 Retningslinjer for private gaver og bidrag til forvaltning

Vedlegg: Brev fra Miljødirektoratet av 29.06.21 om retningslinjer for private gaver og bidrag til forvaltningen av verneområder

Forvalters innstilling

Seiland/Sievju nasjonalparkstyre tar retningslinjene til etterretning.

RS 11/2021 Orienteringssaker fra forvalter

1. Befaring rundt Seiland med nasjonalparkstyret 11-13. august
2. Kartlegging av naturtyper i Store Bekkarfjord 17-18 august, med botanikere fra Sállir natur
3. Søppelaksjon i Bårdfjorden 31. august – 2. september, med Alta folkehøgskole og SNO
4. På YouTube ligger det nå to filmer der privatpersoner filmer med drone i Seiland nasjonalpark. Hvordan reagerer styret? Denne saken kom inn rett før styrepapirene skulle sendes ut, men forvalter sjekker litt mer fram mot møtet.

<https://www.youtube.com/watch?v=Kr9y66PfQpc>

<https://www.youtube.com/watch?v=L5i0bsxd-l4&t=143s>

5. Protester mot manglende bevilgning til drift av nasjonalparker – bl.a. brev fra verneområdestyret i Kvænangsbotn-Navitdalen. Se vedlegg.
6. Eventuelt

ST 21/2021 Eventuelt

Arbeidsmøte kl 12.30

ST 22/2021 Gjennomgang av og diskusjon basert på rapporter fra Nordlandsforskning, Sametingsrådet og Innovasjon Norge

Bakgrunn

Seiland/Sievju nasjonalparkstyre har vært i drift i 10 år. Vi har produsert forvaltningsplan og besøksstrategi, og er å jour med saksbehandling og prosesser. Når drifta går så greit, er det lett å stagnere. Styreleder og forvalter ønsker derfor at vi bruker tid på å diskutere overordna strategier for styret fremover. Det gjøres med utgangspunkt i tre relevante rapporter som har kommet i 2021. Alle rapportene er sendt ut til styret før sommeren.

Merk at rapporten fra Nordlandsforskning er veldig lang, og at det kan være lurt å starte med å lese brevet fra Miljødirektoratet til KLD. Brevet gir et sammendrag av rapporten.

Rapporter

- Evaluering av forvaltningsordning for nasjonalparker og andre store verneområder. Brev fra Miljødirektoratet til Klima- og miljødepartementet av 31.05.21, med en oppsummering av rapporten fra Nordlandsforskning, og Miljødirektoratets anbefalinger. 16 sider. (vedlagt)
- Evaluering av forvaltningsordning for nasjonalparker og andre store verneområder. Lundberg, A. K. m. fl. Nordlandsforskning rapport 1/2021. 281 sider.
<https://www.nordlandsforskning.no/sites/default/files/files/NF%20rapport%20012021.pdf>
- Nasjonal reiselivsstrategi 2030. Sterke inntrykk med små avtrykk. Innovasjon Norge m. fl. 2021. 45 sider.
https://assets.simpleviewcms.com/simpleview/image/upload/v1/clients/norway/Nasjonal_Reiselivsstrategi_2021_1_2a784ce5-7b8f-438d-a40b-65a68707dff5.pdf
- Sametingsrådets redegjørelse om arealvern i Sápmi. Sametingsrådet 2021. 16 sider. (vedlagt)